

Nem gondolja, hogy ez az egyetlen lehetőség a számunkra? Zsákutcában vagyunk! Magának abba kell hagyni a csalást, nekem pedig a... magolást. Meg kell esküdnünk.

Szünetet tartott, azután beszédes lett. — A világ ellenünk van... ellenünk. Magának pénzét kínál a csalásért... hogy eljasszadjék. Mert a mit kíván, aljasság! Nem kínál becsületes életet, csak nyomorúságos kínlódást. A mellett elszakítja magát tőlem. Engem a siker ígéretével csábít, ha hűtlen leszek magához... Maga nem tud mindent... Évekig kellene várni, talán örökké várni kellene, ha meg akarnánk várni, míg biztos lesz életünk. Elkerülhetünk egymás mellől... elveszítjük egymást... Küzdünk ellene. Miért hagyunk el egymást, ha igazi szerelem más dolgokhoz hasonlóan nem üres szóbeszéd. Ez az egyetlen lehetőség kettőnk számára... a kik összetartozunk.

Ethel Lewishamot nézte. Arczárólétük zódott a zavar s a szíve hevesen dobogott. — De mi olyan fiatalok vagyunk, — mondta. — És miből élünk meg? Maga egy guineát kap hetenként.

— Többet is kaphatok... többet kereshetek. Erről már gondoltam. Két napig gondolkodtam felette. Atgondoltam, hogy mit tehetünk. Nekem van pénzem.

— Van pénz? — Majdnem száz font. — De mi olyan fiatalok vagyunk... Az anyám pedig...

— Nem kérdezzük meg őt. Senkit sem kérdezzük meg. Ez a mi ügyünk. Ez a mi ügyünk, Ethel. Nem az a kérdés, hogy hogyan és miként... ezt már előbb is éreztem... Drágám... szeretsz?

Ethel nem tudta egyszerre átérzeni Lewis-ham felindulását. Zavart tekintettel nézett rá és még mindig gyakorlati szempontból nézve, számtani oldalára fordította az ügyet. — Vállalhatnék gépirást, ha volna gépem... Azt hallottam...

— Nem az a kérdés, hogy hogyan és miként. Az a fontos, hogy rögtön. Ethel, eleget vártam...

Megállt. A leány arcába nézett. Vágyódó és beszédes szeme visszatükrözte mindazt, a mit sohasem tudott szavakba önteni.

— Mersz velem jönni? — kérdezte.

(Folytatása következik.)

*Csonka Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — mennyország.*

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Martinovics. *Fraknói Vilmos* történetíró pályájának eleje óta kutatja Martinovics apátnak és az általa szervezett összeesküvésnek az adatait. Már sok évtizeddel ezelőtt, fiatal korában írt egy értékes könyvet XIX. század-eleji közéletünk e különös epizódjáról s ez a könyv akkor nagy benyomást keltett. Fraknói azóta is tovább kutatott s most, mikor a forradalom megnyitotta a történeti búvárkodás számára a bécsi titkos levéltár eddig hermetikusan elzárt aktáit, ebben a dús-gazdag forrásban rengeteg új anyagot talált Martinovicsra és társaira vonatkozólag. Ez új anyag alapján új könyvet írt Martinovicsról. Első könyvének becsületére válik, hogy az a kép, melyet annak idején, hézagossabb információk alapján alkotott magának a magyar jakobinusok vezérének jelleméről, viselkedéséről és pályájáról, az új, bőséges adatkészlet alapján készült könyvben csak bővült, részletesebb lett, de alapvonásai nem változott s a mit az író valamikor csak sejtett és kombinált, az most mind pontosan dokumentálva van. Fraknóinak sikerült könyvével véglegesen elintézni egy érdekes magyar történeti problémát.

Balaton. Régi derék és érdemes írónk, Sziklay János, e cím alatt adta ki verseinek egyszerű, kedves hangú gyűjteményét. A Balaton iránti forró szeretet adja meg a versek tulajdonképeni színt: majd mindegyiknek van valami vonatkozása a magyar tengerre, egy képe, a mely a Balaton örök szépségének kimeríthetetlen gazdagságából van merítve, — nem egy a versek közül teljesen balatoni motívumokat vagy a Balatonnal kapcsolatos történeti emlékeket rögzít meg. A Balaton meglepően csekély helyet foglal el költészetünk motívumai közt, annál elismerésre-méltóbb Sziklay János érdeme, hogy erre a hiányosságra gygyelmezett.

Balaton évkönyv. A *Balaton Társaság* kiadásában becses tartalmú és szép kiállítású évkönyv jelent meg. Szerkesztői, báró *Wlassics Tibor*, *Cholnoky Jenő* és *Sebestyén Gyula* igen értékes és gazdag anyagot hoztak össze az évkönyvbe kiváló írók és tudósok nagyjából részét a Balatonra vonatkozó műveiből. A szerkesztőkön kívül *Rakosi Jenő*, *Kozma Andor*, *Gárdonyi Géza*, *Szabolcska Mihály*, *Pekár Gyula*, *Vargha Gyula*, *Bárony István*, *Kiss József*, *Vikár Béla* és még számosan mások szerepelnek cikkeikkel, szépirodalmi közleményekkel, versekkel az évkönyv munkatársai között. A szöveget sok szép és érdekes kép teszi még értékesebbé. Az évkönyv ára 100 K.

KÖZGAZDASÁG.

A Magyar Cukoripar r.-t. az 1920/21-re 300 K osztalékot fizet. Minden 1200 K névértékű részvényét 2 db 600 K névértékű részvényre eszereli ki, az alap-tőkéjét pedig 12 millióról 18 millió K-ra emeli. Az újonnan kibocsátandó részvényekből 6000 db a régi részvényeseknek ajánlatik fel. Az elővételi jog minden 5 régi, illetve 10 kieserült részvény után 3 új részvényre, részvényenként 1500 K lefizetése ellenében f. hó 30-ig gyakorolható.

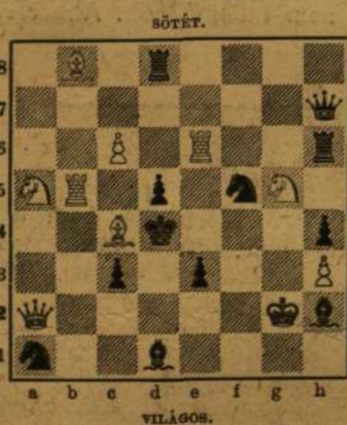
HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: *Csipek Károly*, a magyar kir. közigazgatási bíróság tanácselnöke, 70 éves korában, Budapestben. Régebben *Zólyomgyeje* alispánja, majd képviselő volt. — *Urmóssy-Maurer Mihály* Brassó megye volt főispánja, 73 éves korában, Budapestben. — *Szilasi Szilassy Géza* nyug. magy. kir. postatakarékpénztári főfelügyelő 65 éves korában, Budapestben. — *Farkasdy Dezső* ügyvéd, a székesfehérvári ügyvédi kar tagja, 71 éves korában, Székesfehérváron. — *Szűcs Nándor dr.*, Szolnok város fő-ügyésze, Debreczenben. — *Gyergőszentmiklósi Kávé Lajos*, temesmegyei menekült földbirtokos Budapestben. — *Kovács Lajos dr.* vallásnagyról, a Filadelfia-Egyesület elnöke, 51 éves korában Budapestben. — *Pozsár István* csongrádi áll. főgimnáziumi tanár 31 éves korában St. Jodokban (Fírol). — *Rochlitz Zoltán dr.*, az V. ker. állami főgimnázium tanára, Tiszalöknön.

Özv. *veresmarti Weremarth Bertalané*, szül. *Szentmártoni Öndy Vilma* 81 éves korában Szentendrén. — Özv. *verbói Szilaha Antalné*, szül. *nemeskéri Kiss Izidóra* 67 éves korában Czeccén (Fejér megye). — Özv. *Körmeny Antalné*, szül. *Wirth Katalin* 68 éves korában. — *Kajdácsy Ilona*, az Angol kisasszonyok 39 éven át fáradságosan működött tagja, Eperjesen.

SAKKJÁTÉK.

3182. számú feladvány Zeppler Erich-től.

Világos indul és a második lépésre mattot ad.

KÉPTALÁNY.

A *Vasárnapi Ujság* 1921. évi 12-ik számában megjelent képtalány megfejtése: *Jobb kevés jól tudni, mint sok haszontalant.*

Felelős szerkesztő: **HOITSY PÁL.**
Szerkesztőségi iroda: IV., Vármegye-utca 11.
Lapkíadó tulajdonos: Franklin-Társulat IV., Egyetem-u. 4.

Franklin-Társulat nyomdája. (Budapest, Egyetem-utca 4.)

Bélyeggyűjtőkkel

cserélek, adok debreceni Zóna I. és II. kibocsajtást, különlegességeket is.
SPRINGER J., Debrecen, Fő-u. 38. sz.

Földes Margit-crème

szappan, poudert legjobban a világon!
Mindentől kapható

PÁLINKAFŐZŐÜSTÖK

zsírolvasztó- és mosóüstök vörösrézről.
Vermorel-rendszerű szőlő-fermesztők, Szentmiklósiak. Permetező alkaliszerek gummitól és sárgarézről. Szőlőruhákat és préses. Kuvonicsmorszók és darálók. Répavágók és szeszakvarók.
SZONTÁGH PÁL
réz- és szeszakvaró
Budapest, IX., Üllői-út 19. sz.

Tanítók, katolikus körök és egyetek figyelmébe.

Elhalt tanító igen terjedelmes szép könyvtára körülbelül 1500—2000 kötet, továbbá jó karban levő harmonium, használt zongora, kottákkal jutányosan eladó. Özv. *Kakuja Mihályné*, Nagylapos, Békésmegye.

KELETI J. BUDAPEST, IV. kerület, Koronaherceg-utca 17.

Gyárt legelőkeltebb kivitelben: műlábakat, műkezeket, sörvkötőket, haskötőket, gummigöréc-haringszatykat stb. Dús választék az összes beteg-ápolási gummi- és műszerekben.

Hirdessen

lapunkban

és tőkéje gyarapszik!

JÓ PAJTÁS

BENEDEK ELEK GYERMEKUJSÁGA

a szívet-lelket nemesítő történetek, mesék, versek, ismeret-gazdagító olvasmányok való-ságos kincsesháza.

Rendes munkatársai: *Váradi Antal*, *Vargha Gyula*, *Lampérth Géza*, *Kürthy Emil*, *Avar Gyula*, *Feleki Sándor*, *Mihályffygné Fái Lenke*, *Berényi Lászlóné*, *Tábori Kornél*, *Kozma Imre*, *Csanády Sándor*, *Szekely Nándor*, *Jókay Lajos* stb.

Állandóan közöl a régi nagy magyar és idegen költőktől a gyermekifjúságnak való költeményeket.

A *JÓ PAJTÁS*-t a Franklin-Társulat (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.) adja ki.

Előfizetési ára negyedévre 25 korona. Egyes szám ára öt korona. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal.

Hirdetések felvételnek

BLOCKNER I.

hirdető-irodájában,

Budapest, IV., Semmelweis-u. 4.

16. SZÁM. 1921. (68. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, AUGUSZTUS 28.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Előfizetési ára: a július—szeptemberi évfolyamra 60 korona.
Megjelenik havonta kétszer. — Egyes szám ára 12 korona.

Külföldi előfizetésekre a postailag meg-állapított viteldíj is csatolandó.

AZ ELSZAKÍTÁSRA ÍTÉLT NYUGATMAGYARORSZÁG.

SOPRON LÁTKÉPE.

Bérlét

KASSAN.

Szűnés.

Ma Szombaton Februárus 16. napján 1833.

A NEMZETI DALL, ES SZINJATSZO-TARSASAG ALTAL

UDVARHELLYI MIKLÓS részére

fog előadóni:

BÁNK. BÁN.

Itt még soha nem adatott nagy Nemzeti Dráma 5 Felvonásban. Szerzette Katona Jóséf.

SZEMÉLYEK:

- II. Endre, Magyar Királya... Gertrudis, Királyné... Pály Ur... Szentpétery Ur...

Tizenöt 1213dik szentendő vége felé

Ha meggondolom, hogy Estendői Jutalom-játekunk előadhatása éppen a mai napra esett...

Nagyságtoknak, minden Rendben, s Karban lévő Pártfogóinknak

legajánlatosabb szolgálja Udvarehelyi Miklós, Nemzeti Színpad és Dallal.

Hiteltel társainak Polgár Meiszter Miklós Ur Házánál az első emeletben Szerezhelyi Jóséf szállásán...

A Cassa kinyitattik két fertály hatra. — Kezdődik hetedfél órakor, vége 9kor.

BÁNK-BÁN ELSŐ ELŐADÁSÁNAK SZINLAPJA.

BÁNK BÁN ELSŐ ELŐADÁSA.

Eddigél úgy tudtuk, úgy olvastuk minden irodalom- és színesztörténeti munkában...

Erről az előadásról azt is hallottuk, hogy Egressy Gábor kényszerítette ki a directiótól...

Az első előadás dátumát most a véletlen felszínre vetette.

Egy színlapra akadtunk, mely azt hirdeti, hogy Kassán 1833 februárjában adták...

Színeszek közül én voltam az első, kinek Bánk-bán-ját egy délutáni órában atyjának szövegzékére ülte...

Ez akkor történt hát, a mikor Katona már mint pesti ügyvéd szakított a színészettel s

a régi kedves emlékekből fennmaradt barátságot érezte a színészek iránt.

Udvarehelyi Miklós itt ismerté hát meg a dabot, mely nem a szerző, de a bíráló szígye-nére nem nyerte el a pálmát...

Katona ezután a kecskeméti városi ügyész tisztos tisztségébe ülven — bizony kiesett a színészek emlékezetéből...

Udvarehelyi pedig a jeles kassai szintársulat tagja lett, a melynek az 1831-32-ik évben a kítünd múterlemmel bíró báró Berzevics Vincze volt az intendánusa...

Az előadást először február 16-ára, szombatra tűzték ki s mikor már ki volt nyomva

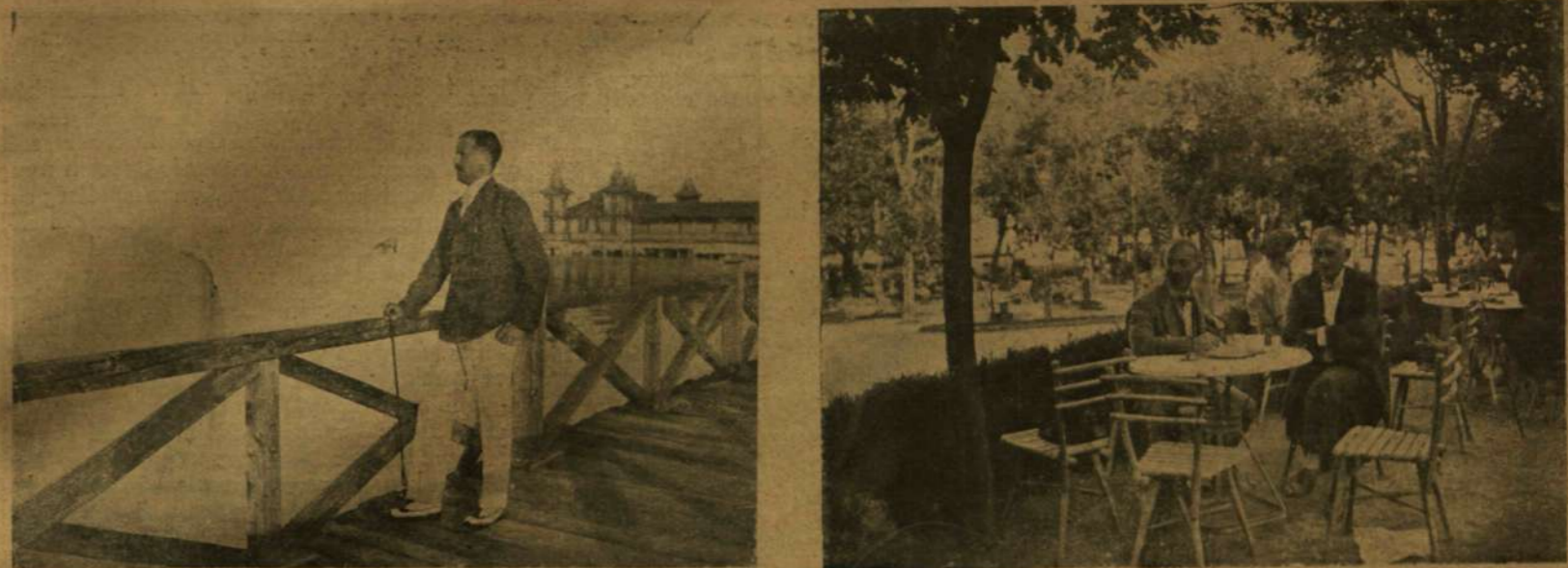
a színlap, — a jutalomjátékok színlapjának kinyomatása felől mibe ébrend gondoskodott a jutalmazandó...

A színlap — mely egész íven, csaknem bőveitőségű merített papíron jelen meg — ma olyan ritkaság számba megy...

Általában az a vélemény, mint mondtuk, hogy Bánk bánt Egressy Gábor fejezi fel és Kolozsvárt mutatja be...

- Endre királyt... Szerezhelyi József... Dérnye... Udvarehelyi Miklós... Szentpétery Zsigmond

játszsa Kassán és Kolozsvárt, s midőn Budán megy a darab: Gertrudis királynét Kántorné Bánk bánt Bartha Biberachot aritert Megyery

FRIEDRICH ISTVÁN.

IVÁNYI JENŐ MÁRK LAJOSSAL, AZ AMERIKÁBÓL VISSZATÉRT FESTŐMŰVÉSZSEL.

BALATONFÜREDI KÉPEK.

szották s a kik 1833 júliusában elválna a kassai társulattól Budára mentek...

Itt-ott olvasható külföldben az az igazolható adat is, hogy a híres székesfejevári színészek 1810-ben, első pesti vendégjátékuk alkalmával játszották volna...

„Katona Bánk-bán-ját adtuk először 1828 januárja körül. Elbámultak, hogy ily darab is létezik a magyar drámairodalomban.

A most napvilágra került színlap most már végérvényesen megállapítja, hogy Katona Bánk-bán-ját először Kassán 1833-ban játszották.

Rexa Dezső.

Csonka Magyarország — nem ország, Egész Magyarország — mennyország.

JOLÁNKA.

Elbeszélés. — Irta Ádám Dezső.

Jávor Kázmér, a helybeli gimnázium fiatal, latin-görög tanára előtetté azt a részét, mely a lélek kifejlődésére oly nagy fontosságú: azaz a huszonegyedik évtől a huszonnegyedig terjedő hat évet az ókori szerzők könyvei között töltötte.

tette miere erkölcsi felgását és képessé tette a dolgok böles megítélésére. Elmerülve a klasszikus kor tanulmányozásában...

— Ó-kenyér meg óbor — és fiatal menyecske; ez az a három csodaelixir, a mely meghosszabbítja az életet...

Az nem tudta Jolánka mamája, hogy a tudósok ismerete is egyoldalú és hogy Kázmér sejtélemmel sem bír azoknak az ételeknek az elkészítési módjáról...

leben rezonálva, a képzeletbeli hurok együtt rezegnek az ő lelkének húrjaival.

— Onnek kedves barátai vannak — szolt halkán Jolánka.

— És a részűkről sohasem fog csalódás érní — felelte. — Ők az idők távolában megszépültek: a kínóvéseik, a durvaságuk lecsiszolódtott és a hibáikon is rajta van az elmúlt évszázadok nemes patinája.

Benedekné ismét közbeszolt.

— En ugyan sohasem fogom megérteni, miért szereti jobban a halottakat az élőknel, és ámbár elébe helyezi a pogányok könyveit a valóságos életnek, mégis sajnálnám, ha a pokolban egy forró katlanban főne. Ahhoz, hogy ilyen szigorúan bűnhődjön, túlságosan szép fekete haja és fehér arca van.

Jolánka ránézett Kázmérre nagy, fénylő szemével és halkán elnevette magát.

— És én imádkozni fogok, hogy ne kerüljön oda.

— Ej uram, — szolt közbe az öreg úr — ön megfelelkezik a boromról. Pedig akár a pokolba jut, akár nem, ilyen jó bort nem igen fog egyhamar találni, azért hát fogja meg a poharát, tanár úr.

Kázmér valóban hozzálátott az italhoz és miközben az éjszaka a csendes utcák fölé teregette fátyolát, a görög és latin nyelv fiatal tanára a világos szobában ismeretlen rémektől félt. Tekintetét sehogysam tudta levenni a leányról. A gömbölyű telt formák vonalai kirajzolódva a könnyű nyári bluz finom selymén, felgyújtotta Kázmér képzeletét. Megzavarodva és ijedve vette észre, hogy az a vágy, melynek leküzdésével áltatta magát, ezen az estén hevesen és követelődzve tör fölfele, hogy ajkára tolulva színes szavakban hangot adjon neki. És Jolánka, mintha belé látott volna belsejének legtitkosabb rejtekébe, valami várakozást kifejező testtartással, elfogódva ült mellette. Kázmér feltekintett az asztalterítőről, melynek lecsüngő szelét öntudatlanul gyúrte hosszú, ideges ujjaival és ekkor rémülten vette észre, hogy egyedül van a leánynyal. A két öreg eltűnt a szobából. Kázmér érezte, hogy az a fog most történni vele, a minék bekövetkezésétől félt attól a pillanattól kezdve, a mikor egy nyári estén először tette félre Cato szentenciáit és a kertbe kiülve, minden ok nélkül a hold útját követte tekintetével. És most ösztönözve ugyanazon belső erőttől, a mely az utóbbi hetekben elvonta a máskor oly kedves könyvei mellől, arra kényszerült, hogy maga előtt is idegenszerű, szintelen hangon ezeket a szavakat mondja:

— Jolánka —

Jolánka elhalványult és a szoba mélyébe meresztette a tekintetét.

A FERENCZ JÓZSEF-TÉR A VÁRMEGYEHÁZZAL ÉS BENCZÉSEK TEMPLOMÁVAL SOPRONBAN.

— Jolánka — ismételte meg a kedves nevet — ön nagyon kíváncsot fiatal hölgy egy fiatal ember szemében, a ki tisztességes hajlandósággal viseltetik ön iránt, és némi aggodalommal a házassággal szemben. Jolánka legyen a feleségem...

A csend, a mely ezekre a szavakra ráborult a két fiatal lélekre, még ott reszkett a szoba régi bútorain, a mikor Jolánka keze belesimult Kázmér tenyerébe. Kázmér ráhajolt a fehér leány-kézre; azután felállt és magához vonva megcsókolta a száján. A leány, dús arany haja a szemébe nevetett, de Kázmér daczosan és boldogan szembenézett az incselkedő fürtökkel.

III.

Éjfél rég elmúlt, a mikor Kázmér sokkal inkább az éjszaka váltott első csók emlékeitől, mintsem attól a néhány pohár bortól, a mit e ránézve oly váratlan fordulatot vett vacsora folyamán megivott, részegen az ágyába került. Egyideig nyugtalanul forogódott az átmelegedett párnák közt és sokáig tartott, a míg el tudott aludni. A mikor a történetekre gondolt, elszorult a szíve az idelemtől. Elvégre érthető volt az aggodalma, olyasmit készült elkövetni, a mit még soha-

sem tett; először házasodott. És mialatt felhevült aya ismételten visszaidézte emlékezetébe azt a pillanatot, a mit sohasem fog elfelejthetni, a fáradság lassan mégis úrrá lett fölötté és az álom ráborult lecsukódó szempilláira. A szeptemberi éjszaka csendje körülölelte a horkoló görög-latin tanárt, szétterült a szobában. De Kázmér hirtelen nyugtalanodni kezdett, álmában a sötétség ellenére is, mely körülfogta ágyát, eltakarva előle a jól ismert régi bútorokat, a hold egy belepóldzó sugaránál, mely a tetőig érő állványokra esett, tisztán látta, hogy a polcokon megmozdultak a Teubnerek és a bilingvisek, és Finály nagy „Latin szótár“-ával az élükön megindulnak a könyvek. Legnagyobb megrökönyödésére azt vette észre, hogy mind feléje tartanak. A mint a hold sugarán lebegve igyekeztek előre az ágy felé, Kázmér tartásukon észrevette szomorú lehangeltségüket. Érdeklődve figyelte a grammatikákat, az évkönyveket és a bölcselők könyveinek lassú, megfontolt mozdulatait. A komoly méltóság, mely furcsa mozdulataik ellenére is előlött rajtuk, tiszteletet gerjesztett a fiatal tanárban. Szép sorjában jöttek; először a filozófusok és a történetírók a grammatikusokkal, azután a hősi eposzok az ódákkal, míg végre legutoljára a könnyű próza és a játéki, szellemes versek kecses, de komolytan kötetit következtek.

Mit jelentsen e szokatlan felvonulás tisztelt uraim? — kérdezte Kázmér felülve az ágyban. — De minék is kérem, a mikor magamtól is eltalálhatom, — folytatta örvendőve. — Önök elhagyták megszokott helyüket, hogy kifejezzék szerencsekívánataikat a mai éjszakán történtekért. Nem úgy van? Nos, biztosíthatom önöket, hogy meghat ragaszkodásuk, melyet az együtt eltöltött hosszú évek közös munkája —

Kázmér abba hagyta az örvendést. A könyveken nem látszott meg az öröm. Hangtalanul közeledtek az ágy felé és az a komor méltóság, a melylyel valamely titkos szenvedést, avagy sértést látszottak palástolni, szorongással töltötte el a latin és görög nyelv fiatal, tudós tanárát. És ekkor elcsodálódott a szíve és könyve lábadt a szeme attól, a mit látott. A könyvek egyenként elvonulva a szeme előtt, felfedték a titkot. Hirtelen iszonyú sebek lettek láthatókká, a miket kegyetlen kezek és csak barbár, erőszakos lelkek ejthettek rajtuk. Aristoteles rhetorikája derékon ketté szakítva vonszolta haldokló testét. A nagy latin szótárból két iv kifordult az összefűző kapesokból s csak egy vékony czérnaszál tartotta még benne a lelket. Más tiszteletreméltó szerzők, mint például Seneca és Cicero könyveinek a lapjain, tentával és a

dolgozat-javításhoz használt színes írónnal, rajzolt otromba ákom-bákomok torz vonalal csúfolódtak a bölcs gondolatokkal. Nem volt egyetlen könyv, a mely ne szenvedett volna a szörnyű kezektől.

— Ki tette ezt? — kiáltott fel Kázmér megrökönyve verejtékező homlokát.

Ovidius teljes kiadása sirva felelte. — A gyermekeid voltak, oh Jávor Kázmér. Ők voltak azok, a kik leszággatták fődeleinket, kiszédtek a belünket és katonákat meg lovakat rajzoltak sima, nyomtatott lapjainkra: a te piros meg kék írónoddal.

Kázmér felelni akart, de már nem volt kinek. A könyvek eltűntek és velük együtt a sötétség is elszlott és Kázmér körülnézve a szokatlan világosságban, egy nem túlságosan hosszú, nagy kövekkel kirakott utcában találta magát, melynek két oldalán alacsony, lapostetejű és ablak nélküli házak vonultak egy domb lábához. A dombon valami nagyobb fajta czitadella emelkedett, melynek falai mögül kilátszottak a magas szobrok sisakos fejei és a korinthusi oszlopok akanthus levelein nyugvó, háromszögű betűk. Az utcán, mely az Akropolishoz vezetett, de nem egyenesen, mint a hogy várná az ember, hanem oldalt neki szaladva, ebben az utcában ágy-lepedőbe esavart férfiak lépkedtek mély és bölcs vitákba elmélyedve. Kázmér az ágy-lepedőben nem volt nehéz felismerni a régi görögök komoly ruhadarabját, a chitont.

Némi tündés után megszólította egyikét e tiszteletet gerjesztő uraknak, megkérdeve, hogy hol és kik között van tulajdonképpen.

— A halottak városának egyik csendes utcájára ez és a Perikles-korabeli és dicsőségének teljében levő Athénnek tökéletes rekonstrukciója ez a város. Ugy emelkednek itt e falak, a mint hosszú és komoly tanulmányaid alapján a képzeletben élnek, — felelt készségeen a megszólított. — És én Pausanias vagyok. Most készítem el könyvem jegyzetes kiadását az „Angol Földrajzi Társaság” megbízásából erről a városról, melyben fellelheted az összes klaszikus elmélet szorosan addig a határig, a hol az egyházatyák kora kezdődik. Ha itt figyelmesen körül nézel, magad is meggyőződhet, hogy Gardner úr a régi Athénről szóló érdemes munkájában néhány súlyos tévedést követett el. — Így szolt és eltűnt az ámuló Kázmér elöl.

Csodás szépségű, de fölöttébb szemérmelenül öltözött fiatal hölgy közeledett feléje. Ezen a szép leányon byssus kelméből készült sáfrány-színű mintázott chiton hullott le az antik szobrokról jól ismert festői redőzetben. A mint feléje közeledett, Kázmér minden lépésénél elbűvölten csodálta rózsás térdét és

DR. THURNER MÍHÁLY, SOPRON POLGÁRMESTERE.

mezítelen sima lábszárát. Azután feljebb emelve tekintetét, megzavarodva felejtette a leány szabadon hagyott fületlen balkeblén, a mely gömbölyű volt és kemény és naptól barnultan édesgyümölcsként mosolygott Kázmérre. Kázmér a latin és görög nyelv fiatal és tudós tanára hebegeve szólította meg, Homerosból kölcsönözve e rendkívüli alkalomra a rendkívüli szavakat.

— Oh szép hölgy, mi vagy istennő, avagy halandó? Bár sejtem, hogy halandó nem lehetsz, mert csak a széles egek lakói hozzád hasonlók.

A hölgy kegyesen mosolygott és így felelt: — Jó idegen, látom, nem esél lágyára fejednek, minthogy volt eszed kedves, hízelgő szóval köszönteni, miként egykor a csalfa Ullysses. Tudd meg, én a hókarú Nausika vagyok, a phaeákok fejedelmének leánya — így szolt, majd kinyújtván kaczerán szépívű karját, folytatta. — De nem szép töled Jávor Kázmér, hogy nem ismertél meg engem, holott sok éjszakán jöttem hozzád, miután délelőtönkint az iskolában fordítottad a csaláfa-hoz intézett szavaimat és leírtad Kempf úr ékes fordításában a diákoknak szépségemet.

— Oh valóban, — motyogta Kázmér — de szebb vagy mint elképzeltem. — Mialatt ezt mondta, egy férfiú közeledett, a kinek fenséges homlokáról a lángész sugárzott.

— Aristoteles vagyok, — szolt udvariasan bemutatkozva — segíthetnél a disszertációm kijavítani, melyet a berlini egyetem

visszautasított. Nagyon elmaradtam a modern classica-filológiától.

Kázmér már mozdulatot tett, hogy leborulva megcsókolja a nagy férfiú chitonja szégyélt, a mikor megrettenve egy hihetetlennek látszó gondolattól, dermedten állva maradt.

— Oh uram — mondta nyögve — lehetséges-e, hogy te helytelenül hangsúlyozol?

— Ne mond ezt — szolt Aristoteles igazodva — mert úgy vélem, nem állapítható meg a régi könyvekben fennmaradt szabályokból a kétezer év előtti nyelv zenéjét. Az ó-görög nyelvben a hangsúly...

— Oh kérem — vágott a szavába Nausika a tisztelet legkisebb jele nélkül — nem halasztanád el unalmas elmélkedésedet máskorra, minthogy én akarok veled beszélni?

Kázmér meglepetten vette észre, hogy Nausika jobban érdekli mint Aristoteles, ezért thát a ragyogó szemükhöz fordulva kérdezte.

— Mondd, mit művelsz most, hogy már csak a könyvek nyomtatott sorai közt élsz? Nausika így válaszolt visztanag.

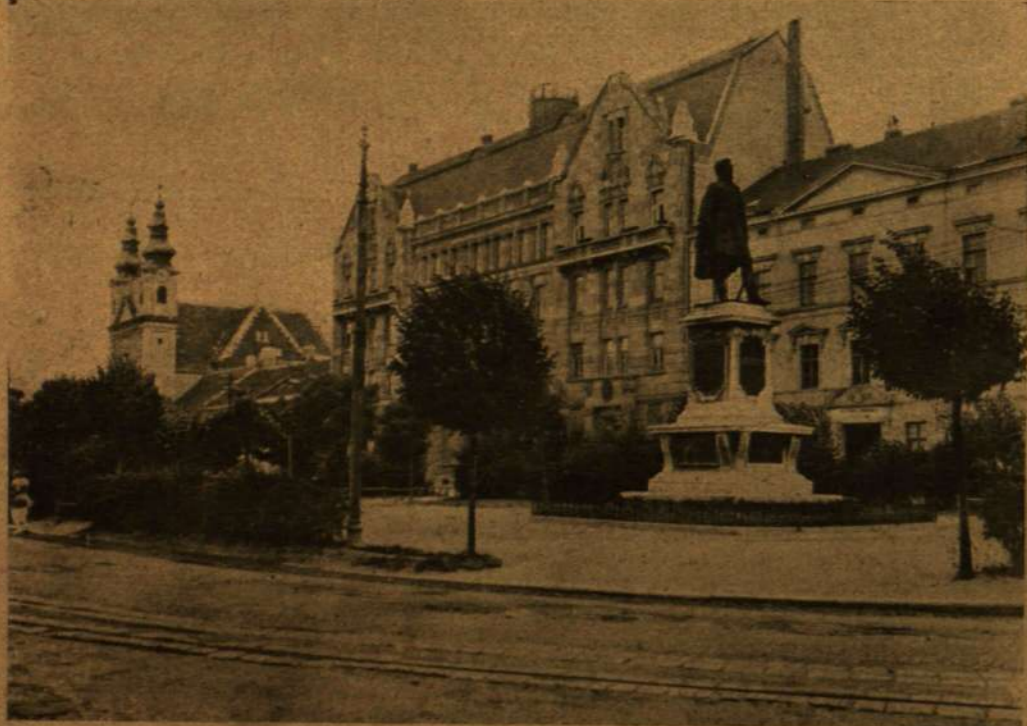
— A nyári orfeumba szerződtem és görög táncokat lejtek, mert ámbár halhatatlan vagyok, miként az istenek, nekem is pályát kellett választanom. Am most jér, elvezetlek Alkinoos, szeretett atyám házába. Bemutatlak a mesteremnek, a ki a táncokra betanított. Azt mondja, nincs bennem semmi görögös mozdulat és a hazuról hozott táncokat mit sem érnek, mert nem fejezik ki a klaszikus plasztikát. Így mondta.

— Oh, háromszor boldog vagyok, hogy megismerhetlek — kiáltott fel Kázmér.

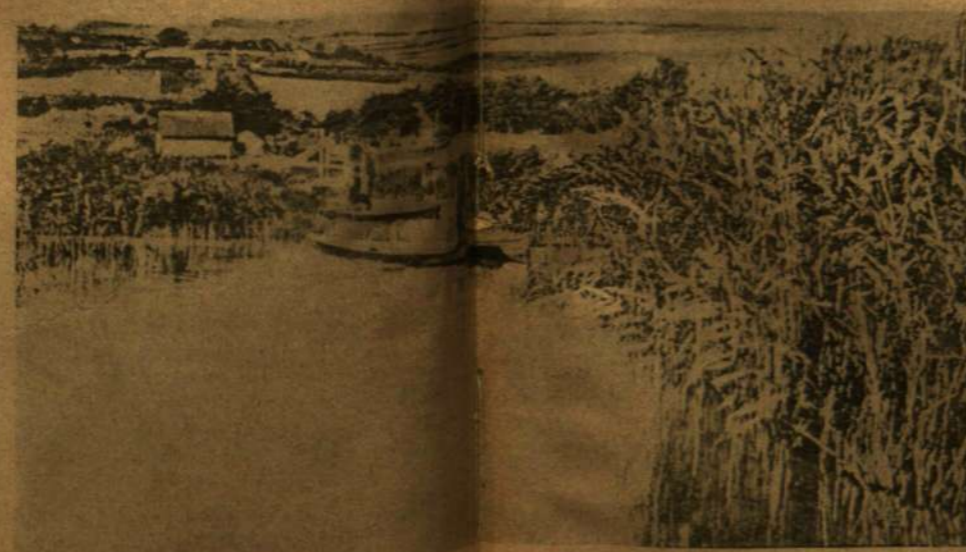
— Bizony — felelte Nausika — vajha te lennél inkább a férjem és nem a táncmester, a ki megkérte szépívű karomat a manicurázott kezemmel és minden egyébét. Vajha velem maradhatnál és nem vennéd el feleségül a halandót, a kinek Jolánka a neve. Együtt készíthetnénk el a nagy görög szótárt és Aristoteles szívesen segítene.

— És ime Kázmér Alkinoos király termes patájában egy hatalmas íróasztal előtt ült és ez az anakronismus fel nem tűnt előtte. Kétoldalt a tetőig ért a sok kézirat-lap. A szótár elkészült és éppen most tette az előző végére a pontot. Nausika tisztességesen felöltözve a szék karfáján ült és a vállára dőlt. Kázmér vette a papírlapot és miközben Aristoteles áhítattal szegezte rá a sok tudománytól méla szeméit, olvasni kezdte az előszót, a mint következik:

„Az a kedvező bírálat, a melylyel úgy a szakferfiak, mint az arra hivatott hivatalos körök, valamint a nagyközönség fogadta hézgapótló négykötetes görög zsebszótára-

A SOPRONI SZÉCHENYI-TÉR SZÉCHENYI SZOBRÁVAL, A POSTA PALOTÁVAL ÉS A DOMONKOS RENDIEK TEMPLOMÁVAL.

AZ ELSZAKÍTÁSRA ITTELŐNYUGATMAGYARORSZÁG.

A VÁROSHÁZ-TÉR SOPRONBAN A VÁROS TÖRNYÁVAL.

mat, ismételtén szükségessé tették egy másodikat, javított és lényegesen bővített kiadás közzétételét. A mű szerkesztése, valamint elkészültének körülményeire vonatkozólag az első kiadás előszavára utalok a szíves olvasót. E helyen csak arra szoritkozhatom, hogy ismételtén köszönemet nyilvánítsam Alkinos Nausikaá úrhölgynek a nyári orfeum bájos művészijének, a miért a görög tánczról tett helyes észrevételeivel az erről szóló cikkem megírásánál segítségemre volt. Ugyasintén köszönettel adozom Aristoteles urnak (Aristoteles szerényen meghajolt), valamint az alexandriai akadémia tudós grammatikusainak, a kik a hangsúly-törvényeinek megállapításánál tett figyelemre méltó kijelentésükkel nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy immár az összes egyetemek és akadémiák az én szabályaimat fogadták el egyedül helyeseknek. Velük a fennemlített úrhölgy révén jutottam a tudományos szótáriródlomra eléggé fel nem becülhető értékkel bíró összeköttetésbe. E helyütt fogadják köszönömet, úgyszintén a Phoenix irodalmi és nyomdai vállalat r. t. igazgatója, valamint a lelkes nyomdászemélyzet, azért az áldozatkészegért melyet a mű csinos kiállítása érdekében hozott. Valamint a magyar tud. akadémia és a nagymélt. kultuszminiszter úr, a kik buzditottak, midőn erőm ellankadni éreztem.

Szerény művem ajánlom kartársaim jóindulatába.

Jávör Kázmér,

az összes akad. tiszt. tagja; a m. tud. akad. tagja; a Kisfaludy-Társaság lev. tagja és a bpesti egyetemen a görög nyelv ny. r. tanára stb. stb.

A mikor Kázmér idáig ért az olvasással, Aristoteles gyanítlanul megszólalt.

— A görög nyelvben a hangsúly —
— Ugyan ne okvetetlenkedj — kiáltott rá szép Nausikaá türelmetlenül. — Ki kíváncsi a te ódi tudományodra. Eredj a pokolba vele. — Mire Aristoteles egy utolsó szemrehányó pillantást vetve Kázmérra, eltűnt.

— Csak hogy elment, ki nem állhatom az öreg embereket — mondta Nausikaá és sokat igérő mosolylyal Kázmérre tekintett.

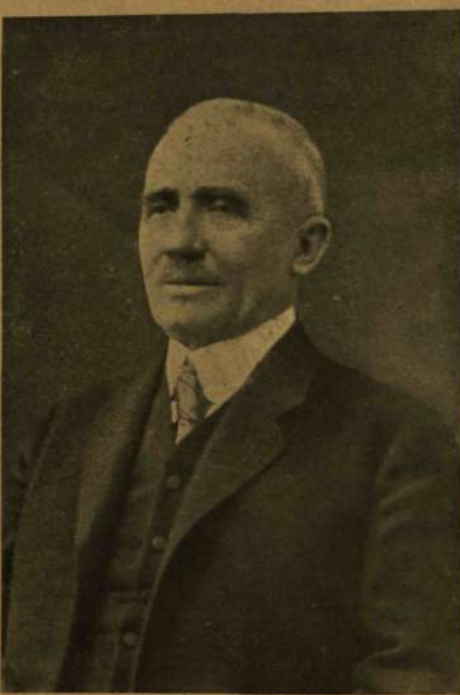
— Csak arra lélek — szölt melléje szimulva — ne tegezz a tánczmeister előtt.

IV.

Alighogy Nausikaá ezt mondta, a nap besüttött az ablakon Kázmér hátsá, a mitől azonnal felriadt. Felülve az ágyban, kábultan körülnézett a világos szobában. Mindent úgy talált, mint reggelként szokott lenni. A könyvek nyugodtan szorongtak egymás mellett a polcokon. Platon az írósztalon feküdt becsukva. Szeme kutatva járt a könyvek során és megnyugodva tapasztalta, hogy Aristoteles rhetorikájának ép a dereka.

— Ne sírj Ovidius, — mondta — és ti se agogdjatok kedves barátaim. Nem jön ide asszony, hogy kiszakítson kedves körötökből. Mi lenne görög szótáramból, ha gyermekek lármájától viszhangozna e csendes szemlélődésre szánt kicsiny szoba, melynek könyvekkel megpakott polcjai elválasztanak a külső világtól. Az aprólékos és mégis oly gondos munkába elmerülő filológus nem oszthatja meg idejét könyvei és az asszony között. Tulontúl egész embert kíván egyik is, másik is, és kettőnek szolgálván egy időben, szomorú tapasztalásokat szerezhetek erőm véges voltáról. — Eddig jutva elmélkedésében, erős elhatározással, öltözökni kezdett. Még csöngetés előtt visszakérem a kezem tőle és megmagyarázom, hogy — Kázmér nem tudta befejezni a gondolatot. Kiment és sietve haladt végig az utcákon. Am a mily gyorsan közeledett Benedekék háza felé, olyan gyorsan szállt el a bátorsága. Mintha titokban annak örült volna, hogy látni fogja Jolánkat, beszélni fog vele, és talán még jegyesi jogival is élhet. De elüzte ezeket a gyáva és méltatlan gondolatokat, melyeket hazugszonnyoloz éves, a könyvek ellen lázadó férfissága élesztett és táplált képelete erejével. A mikor belépett a kis kapun.

Jolánka ott állt az ajtó világos nyílásában életerősen, rugalmas keblét előre feszítve, mosolygó székeségében csillogva. A ragyogás, a

RAU GOTTLÖB, AZ ELHUNYT MAGYAR SZÉNKORMÁNYBIZTOS.

mely a napban fürdő fiatal leány hajából szetsugározza életet lehel mindenbe körülötte, nem engedte, hogy az éji fantomok is életre keljenek. Visszaüzte a könyvek szelémleit a tudós szobájának sötét mélyébe, míg Jolánka maga üdén és boldogan Kázmér elé sietve, szőke fejének egy merész mozdulatával csókra kínálta a drága leányjakkat.

— És miközben Kázmér elhatározásáról megfedkezve, visszafajított férfiaságának minden szilajságával mohón a leány szája fölé hajolt, mintha Ovidius elárvult követét látta volna a kert végén lebegni, a mint szomoruan visszatekintve rá, eltűnt egy őszibarackfa alacsony lombjai között.

CSILLAGVIZSGÁLÓ A SVÁBHEGYEN.

Mikor a Felvidék cseh uralom alá jutott, odaveszett hazánk egyetlen nagyobb csillagvizsgáló intézete, az ógyallai Konkoly=alapítványu asztrfizikai obszervatórium, melyet néhai Konkoly=Thege Miklós 1898-ban ajánlékozott oda teljes felszerelésével a magyar államnak. Az állam azóta mindent elkölte, hogy európai színvonalra emelje az eredetileg meglehetősen speciális irányú intézetet s ha a háború közbe nem jön, Ógyalla csakugyan elsőrangú tudományos intézet lett volna, az 1914-ben megrendelt nagy husz hüvelykes távcső elkészültével. Ez a távcső lett volna hivatva arra, hogy az ógyallai obszervatóriumot egyenrangúvá tegye bármelyik európai csillagvizsgálóval, azonban a németek a háború alatt nem szállíthatták le a megrendelt hatalmas műszert s a háborús viszonyok egyébként is kényszerítették az országot arra, hogy jobb időkre halassa a kultúra istápolását.

1918-ban a nagy összeomlás után végleg elveszett számunkra Ógyalla, azonban a magyar tudományos világ nem tudott bele-nyugodni a veszteségbe és azonnal mozgalom indult meg abban az irányban, hogy egy új csillagvizsgáló intézetet terejtünk meg, mely továbbra is biztosítaná számunkra azt a helyet, melyet a régi ógyallai intézet munkássága biztosított Magyarországra számára. Természetes, hogy csak a diktatura bukása után kerülhetett először napirendre az obszervatórium kérdése, és Tass Antal, az intézet igazgatója, mindeneke'ott arra törekedett, hogy megfelelő helyet tudjon biztosítani az új obszervatórium számára. Magától értetődik, hogy a vesztett háború után következő szomorú helyzetben az állam nem karolhatta fel a csillagászat ügyét olyan mértékben, a hogy kellett volna, ha gyorsan helyre akarjuk hozni a kárt. Szerencsére hamarosan segítség is jelentkezett a magyar csillagászati kultúra restaurálására. Egy Svájcba szakadt honfitársunk, dr. Krudy János felajánlotta

Baselben levő magán obszervatóriumának teljes felszerelését a magya' államnak, ami csaknem teljesen pótolta az elveszett ógyallai berendezést.

A kultuszminisztériumnak egyesítendeküzdelen után végre mégis sikerült legalább az alapját megvetni az újonnan felállítandó csillagvizsgálónak. Kiválasztották helyül a Svábhegynek a Normafa mögött elterülő sík részét s elhatározták, hogy itt fogják apránként felépíteni az új intézetet. Természetesen szó sem lehet arról, hogy mindjárt tervszerűen hozzáfogjanak a végleges építkezésekhez, hiszen ma tán több száz millió sem lenne elég ahhoz, hogy megépítsenek egy modern obszervatóriumot, hanem ezt határozták el, hogy ideiglenes módon helyezik el a legszükségesebb műszereket, csak hogy éppen lehetővé legyen téve az intézet működése, a mennyiben a nemzetközi megegyezés szerint vállalt munkarészt tovább is tudják végezni.

A kiválasztott hely környékén két villát rekviráltak az obszervatórium számára s a kultuszminisztérium műszaki osztálya elkészítette a terveket egy meridiánkör és egy nagy refraktor kupolájának számára. Ezt a két műszert kell elsősorban felállítani s legalább ennek a két kupolának az építési költségére volt szükség Évenként két millió koronát kap erre a célra az obszervatórium, ez minden, amit az állam nyújtani képes és ezen az alapon indult meg a svábhegyi obszervatórium építkezése.

Mondanunk sem kell, hogy az állam által adott támogatás olyan csekély, hogy annak alapján nagyon kevésre mehct az obszervatórium s nem is álmódhat arról, hogy belátható időn belül folytatthassa felbeakított munkásságát. De tulajdonképpen a legtöbb országban nem is az államok alapították a csillagvizsgáló intézeteket, hanem magánemberek adakozása emelt hajlékot a legfenségsőbb tudományuk. A párisi és a greenwichi obszervatóriumokat kivéve, csaknem minden csillagvizsgálónak macenások vetették meg az alapját, a minthogy mi is Konkoly=Thege Miklós fanatikus áldozatkészégének köszönhetjük az ógyallai asztrfizikai obszervatóriumot s a leghatalmasabb amerikai intézetek is kizáróan egyesek alapítványiból teremtődtek meg. Most is a magyar társadalomnak volna kötelessége, hogy valahogyan lehetővé tegye a magyar csillagászat ujászületését s a svábhegyi obszervatórium ebben a kérdésben nagyon szerény keretek közt marad. Műszerek vannak, csak hajlékot kellene emelni számukra, ami megközelítő számítás szerint tizenöt millió koronából kitélnék s akkor a Svábhegyen felépülhetne Kelet-Európa legnagyobb csillagvizsgáló intézete. A tudomány elvárja ezt az áldozatot a magyar társadalomtól s örök időkre fényes bizonyítékát adjuk a magyar kultúra fölényének, ha a durva erőszakkal elrabolt intézet helyett újat teremtünk. Az ógyallai obszervatórium évtizedek óta szervesen együtt dolgozik a többi európai csillagvizsgálóval s ha most hosszú időre kikopcsolódik a láncból, az pótolhatatlan veszteség lesz számunkra.

A SZERELEM ÉS LEWISHAM ÚR.

Regény. (Folytatás.)

Irta H. G. Wells. — Fordította Tonelli Sándor.

A világ hirtelen valóság formájában jelent meg Ethel előtt, a mint néha megjelent sovárgó álmának közepette, de megrettent tőle. Elfordította tekintetét Lewishamról. Titkos összeesküvő lett belőle.

— De hogyan...?

Az az én dolgom. Bizzál bennem! Bizonyára már eléggé ismerjük egymást... Mi kettér...

— De én sohasem gondoltam...

Keresek lakást mindkettőnknek. Nem lesz nehéz. Azután... gondold csak... milyen életet élünk... együtt!

— De hogy tehetem meg én?

— Jössz velem?

Ethel félénken nézett Lewishamra.

— Tudja, — mondta, — hogy én szeretném... én szeretem magát...

— Jössz velem?

— Igen drágám, ha...

— Igen! — kiáltotta Lewisham diadalmas-kodva. — Velem jössz! — Hirtelen körültekintett és eltempította a hangját. — Drága, egyetlen!...

Szava nem is hallható suttogásban vezett el, de ha nem beszélt is, arca beszédes maradt. Két hazatérő, lármás boltoőségéd eszébe juttatta, hogy köztéren tört ki az érzelem belőle.

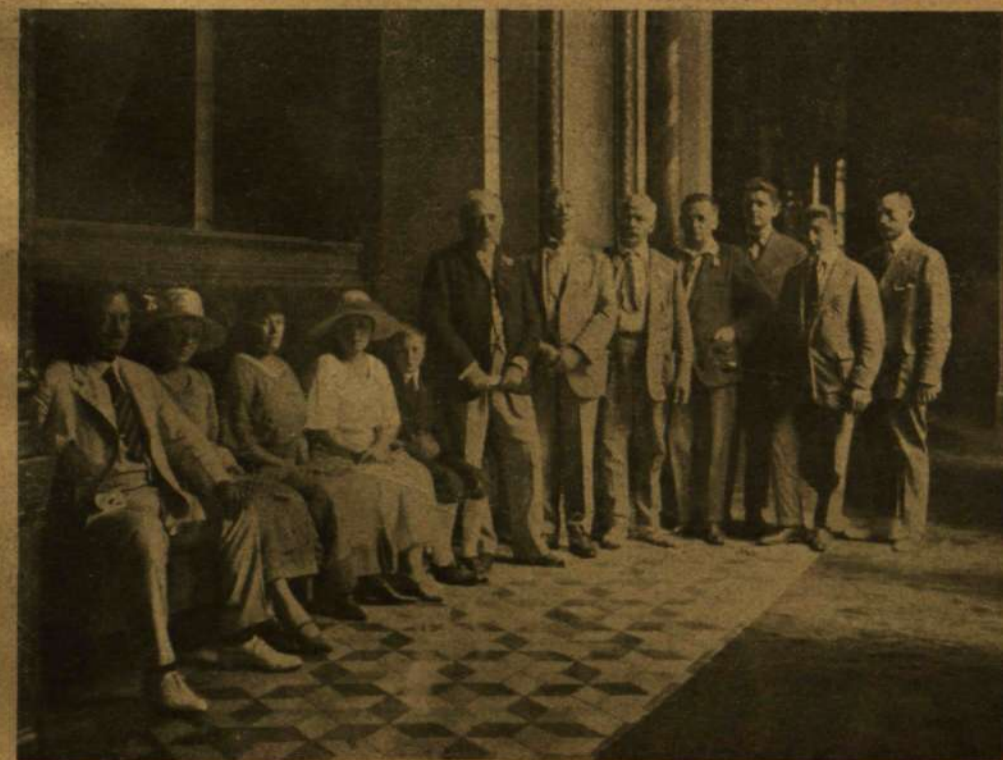
XX.

A jövő háttérbe szorul.

Az esetet követő szerda délután, közvetlenül a növényteni vizsgálat előtt, Smithers Lewishamot a nagy egyetemi könyvtárban a British Encyclopaedia egyik kötetének olvasása közben figyelte meg. Mellette a Whitaker Almanach, egy nyitott notesz, a Contemporary Science Series egyik köteté és a Science and Art Department címűra feküdt. Smithers, a ki mélyen érezte Lewisham felsőbbségét a vizsgálatok szempontjából értékes adatok összegyűjtésében, néhány percig azon tipegődött, hogy a Whitaker Almanach miféle értékes útmutatásokat rejtgethet a növénytan hallgatói számára és hazatérve belemerült háziasszonya példányának tanulmányozásába. A valóságban azonban Lewisham nem növénytant tanult, hanem a házasságkötés módját tanulta a legjobb szerzők alapján. (A Contemporary Science Series köteté Letowneau könyve volt, „A házasság fejlődése.” Kétségtelenül nagyon érdekes munka, de pillanatnyilag nem sok volt a gyakorlati értéke.)

Whitakerből Lewisham megállapította, hogy a házasságkötés költsége a kerületi anyakönyvi hivatalban, egy héten belül 2 font 6 shilling és 1 pence, vagy 2 font 7 shilling és 1 pence, — a tételek egyike kétes volt, — a borraivalókat természetesen nem számítva. Az összegeket bejegyezte a noteszába. A templomi esküvő költségei eltérőek, de különböző személyi okokra való tekintettel lemondott az egyházi esküvőről. A hirdetés és formások ugyanis nem kívánatos késedelmet okoztak volna. A végösszeget így 2 font 7 shilling és 1 penceben állapította meg. Borraivalókra 10 shillinget irányzott elő.

Utána, felesleges tüntetés mellőzésével, elővette csekkfüzetét és betétkönyvét és további számolásba merült. Megállapította, hogy pillanatnyilag 61 fontnak, 4 shillingnek és 7 penceznek a tulajdonosa. Nem volt ugyan száz, mint mondta, de még mindig elég szép és tekintélyes összeg. Más emberek már

AMERIKAI MAGYAROK A MAGYAR PARLAMENT FOLYCÁJÁN AZ AMERIKAI KÜLÖNBEKE TÁRGYALÁSOKOR.

(Neukomni Gyűlése, a „Vasárnapi Ujság” feladásversenyének első győztese, több külföldi versenyen nyert díjakat, vagy dícszerű elismerést. A csoportversény többi tagjai szintén külföldön ismert nevű problémaszervezők.)

A WASHINGTON EMLÉKÉRE BUDAPESTEN RENDEZETT SAKKVERSENY GYŐZTESEI.

kezdtek nagy dolgokat csekélyebb anyagi eszközökkel. Eredetileg száz volt. Ha öt fontba kerül a házasság és a huzczolkodás, körülbelül 56 fontja marad. Bőségesen elegendő. Virágra, kocsi és nászútra semmit se szánt. Vásárolni kellett ellenben egy írógépet, hogy Ethel is kereshessen...

— Bámulatos olcsón meg lehet csinálni, — állapította meg Lewisham, nem egészen indokolt elragadtatással. Az ügy, elég különös módon, kissé kalandos színezetet kezdett ölteni, a mi azonban a legkevésbé sem volt kellemetlen. Lewisham hátradőlt székében és noteszáját becukva tartotta a kezében...

Délután azonban sok dolognak kellett utánalátni. Mindeneke'ött meg kellett keresni a kerületi anyakönyvvezetőt, utána pedig lakást kellett találni, a hova magával viheti Ethelt, közös lakást, a hol ezután együtt fognak élni.

A hogy az új életet elképzelte, mely oly közvetlen közel rajzolódt meg előtte, Ethel látta maga előtt, elevenen, közvetlen közel és melegen...

Rajtakarta magát, hogy ében álmodik. Az egyik könyvtári tisztviselő ötlött a szemébe, a ki a terem végében írósztalára könyökölt és a south-kensingtoni könyvtári tisztviselő szokása szerint papírvágó-készéknek a végit rágszálta s furcsa módon őt látszott figyelni. Lewishamnak az az érzése

támadt, hogy a gondolatolvasás a világnak legközönségesebb dolgai közé tartozik. Elvörösödött, esetlenül felállt és az Encyclopaedia kötetét visszatette a helyére.

Kénytelen volt megállapítani, hogy a lakás-keresés nehéz mesterség. Az első kísérlet után gyanus külsejű egyéniségnek kezdte tartani magát s azt hitte, hogy talán ez okozza a nehézséget. Választása a Brompton Roadtól délre fekvő városrésze esett. Ennek csak az volt a hátránya, hogy olyan házba birtolhatott, melyben valamelyik diákúrta lakik... Nem mintha ennek valami életbevágó jelentőséget tulajdonított volna. A tény azonban az, hogy Londonban szokatlan, hogy házastársak huzamosabban lakjanak bútorozott szobában. A kik szegények ahhoz, hogy egész lakóházat, vagy egy lakóháznak egy emeletét béreljék, rendszeren egy háznak vagy üres lakásnak egy részét szökták kivenni.

Legalább száz bútorzatlan szobákat bérlő házaspár — természetesen „konyha használattal”, — esik egyre, mely bútorozott szobában lakik. Azzal szemben, a kinek nincs bútor, a főbérlők rendszerint veszedelmes módon szokták emelni az anyagi igényeiket. Az első szobaadó asszony, a kinek Lewisham kísérletet tett, kijelentette, hogy nem szereti a hölgyeket, mert nagyon sok kiszolgálást kívánnak; a másodiknak ugyanaz volt a véleménye; a harmadik Lewishamot nagyon fiatalnak találta ahhoz, hogy férj legyen; a negyedik csak „magányos uraknak” volt hajlandó bérbeadni a szobáit. Az ötödik ravasz modorú fiatal nő volt, a ki mindent tudni akart arról, a kit házába fogad és Lewishamot fürkésző kerestkérdéseknek vetette alá. Mikor pedig valami füllentést, vagy olyasfélét sejtett meg nála, azt a véleményét fejezte ki, hogy az ő szobáit „aligha felelnek meg” és barátságosan kitéskéltte Lewishamot.

Lewisham egy darabig fel-alá sétált az utcán, hogy fülét és arcát lehűtse, azután újra kezdte a kísérletezést. A következő háziasszony borzasztó és egyúttal szánalmas teremtés volt. Egészen szürke volt a piszkos és arczáról erősen leírt a piszok, a fáradság és munka. Mocskos főkörtje egészen félre volt eszűzva. Lewishamot nagyon kópotass szobába vezetete az első emeleten. „Zongora-hisználattal”, — jelezte, egy rongyos, szürke selyemmel leterített bútor-darabba mutatva Lewisham felnyitotta a billentyű-fedelet és megszólaltatta a szakadozott húrokat. Mégegyszer körülnézett a barátságatlan helyiségben. „Tizennyolcz shilling”, — mondotta az asszony. — „Köszönöm... Majd értesítem”. Az asszony ajkát lebiggyesztve mosolygott és fáradtan az ajtó felé indult. Lewishamot pillanatnyi sajnálkozás fogta el, de nem érdeklődött tovább.

A következő háziasszony megfelelt. Tiszta

A Korvin Mátvás-társaság által Dante emlékére készített érem egyik oldala. — Damkö József műve.

megjelenésű, rendszeren öltözött német nő volt, lenszöke hajfodrokkal. A szó szaporán perggett az ajkán s a legtöbb kifejezését angolul is meg lehetett érteni. Tizenöt shillinget kért a földszinten egymásba nyíló parányi hálószobáért és kis nappali szobáért és a vele járó kiszolgálásért. Egy „szenes katlan” hat penze, — a vödör valószínűleg nem szerepelt az angol szokásokban. Hitetlenül nézett mikor Lewisham nőnek mondta magát. Habozást azonban nem ismert. Akkor tizen-nyolcz shilling — mondta rendületlen nyugalmal. Lewisham újból szemügyre vette a szobákat. A szobák tisztának látszottak s a nyeresémtárgy-jellegű vázák, a megfakult, aranykeretes olajnyomatok, két szobadísz gyanánt alkalmazott terítő és a hálószoba helyett az ebédlőbe szorított fiókos szekrény megnyerték Lewisham tetszését.

— Jövő szombatól kezdve kivesszem, — jelentette ki.

Az asszony biztosnak jelezte, hogy jó viszonyban lesznek és ajánlotta, hogy rögtön kiadja Lewishamnak a számlakönyvét. Közbevetőleg megjegyezte, hogy előző bérője kapitány volt és három esztendeig lakott nála. (Lakáskeresés alkalmával még véletlenül sem lehet hallani bérőlőkről, a kik rövidebb ideig laknának valahol.) Azután kisietett és kis, pennys számlakönyvvel, egy üveg tintával és rettenetes mocskos tollszárral tért vissza; a füzet borítékára ráírta Lewisham nevét, első oldalán pedig nyugtázta tizennyolcz shilling felvételét. Kétségtelenül nagy üzleti érzékű nő volt. Lewisham fizetett s az ügylet megkötött. Az asszony még kijelentette, hogy bizonyára jól fogják magukat nála érezni és udvariasan az utcái ajtóig kísérte Lewishamot.

Lewisham azután Chelseába tartott és az anyakönyvi hivatalban egy atyai kinézésű úrral bocsátkozott tárgyalásba. Az atyai kinézésű úrnak pufók volt az arca és szemüveget viselt. A modora kellemes volt, de

teljesen hivatalos jellegű. A kérdezősködőnek minden mondatát visszhang gyanánt ismételte.

— Miben lehetek szolgálatára? Házasodni akar! Engedélylyel?
— Engedélylyel.
— Engedélylyel!
— És így tovább. Felnyitott egy nagy könyvet és szép írással bejegyezte az adatokat.
— A hölgy életkora?
— Huszonegy.
— Nagyon megfelelő életkor... hölgyeknél. Lewishamnak figyelmebe ajánlotta, hogy vegyen gyűrűt és figyelmeztette, hogy két tanura van szüksége.
— Igen, — hebegett Lewisham.
— Mindig vannak, a kik készek a tanúságot vállalni, — mondotta az anyakönyvvezető. — Az illetők már megszokták az ilyesmit.

Csütörtököt és pénteket Lewisham felülően jó hangulatban töltötte el. E napok alatt a jövőnek feláldozása nem látszott őt zavarni. A kétkezes egy időre eltűnt az egyéni-ségből. Kedve lett volna, hogy táncszaljon a folyosókon. Különös módon felelőtlennek érezte magát és kellemetlen jókedvet mutatott, mely senkinek sem nyerte meg a tetszését. Heydinger Alicenak minden ok nélkül sok hasonló szerencsés napot kívánt s a menzában egy kalácsal vette cselba Smith-ert s a képzőművészeti iskola egyik tisztviselőjét találta el. A sértés után első pillanatban bűnbánatot érzett, de a következő perczben a sértést még tetézte azzal, hogy keresztülment a termen és kihívó módon kérdezte, hogy nem látta-e valaki a kalácsát. Az egyik asztal alá bújít és megtalálta a kalácsot, az egyik női művész-nővendéknak a széke alatt meglehetősen piszkos, de ehető állapotban. Smithers mellett ült le, hogy meg-egye és vitába bocsátkozott a képzőművészeti iskolai tisztviselővel. A képzőművészeti iskolai tisztviselő azt mondta, hogy a tudományos főiskola hallgatóinak a viselkedése kiállhatatlan és azzal fenyegetődzött, hogy az ügyet a menzai bizottság elé viszi. Lewisham azt felelte, hogy nagyképűség így felfújni ilyen kis dolgot és azt ajánlotta, hogy a képzőművészeti tisztviselő vágja az ebédjét, — sült hús és bab-pudding — a termen keresztül hozzá és így szerezzen magának rögtönös elégtételt. Azután bocsánatot kért a tisztviselőtől és kellő részletességgel megmagyarázta, hogy nagyon távoli és nehéz volt a dobás, melyet megkísérelt. A tisztviselő még evett valamit és megivott egy pohár söröt és a vita befejeződött. Délután azonban Lewishamnak erős megszegyenítésben volt része. Heydinger kisasszony nem akart szóba állni vele.

Szombaton reggel, levélben hirtelen rosszullét adva okul, Lewisham távol maradt az iskolából s minden földi javát Vauxhall állomás ruhaházába szállította. Chaffery nővére Tonghamban lakott, Farnham közelében s Ethelnek, a kinek Lagune egy hete felmon-

A Korvin Mátvás-társaság által Dante emlékére készített érem másik oldala. — Berán Lajos műve.

dott, ezen a napon kellett siránkozó anyjának felülegele mellett útra kelni, hogy megkezdje új rabszolgátságát. Abban állapodtak meg, hogy vagy Farnhamban, vagy pedig Wokingban kiszáll, a mint az alkalom kínálkozik s visszajövet Vauxhallban találkozik Lewishammal. Így Lewishamnak meghatározatlan ideig kellett a középső perronon őrt állani.

Először a nagy kaland jókedvre hangolta. Azután, mikor már sokáig várt a perronon, filozofikus hangulatba merült, mely teljesen kikapcsolta őt a világból. Az egyik utasnak a bőröndje mellett egy csomag gyökereztől kiasott növényt pillantott meg s ez a látvány groteszk hasonlatot ébresztett benne. Az ő gyökerei, földi javai, lent vannak a földszinten, a ruhatárban. Milyen gyenge valami is ő tulajdonképen. Egy könyvekkel teli láda, egy ruhás koffer, néhány bizonyítvány, papírrongy, itt-ott egy-egy jegyzet, nem tulságosan erős test és körülötte az emberek végtelen tömege, ellene a mérhetetlen világ. Vajjon egy lelket kivéve törődnék-e valaki vele, ha elpusztulna? És mérföldnyi távolságban talán az is csak kevésbé és elveszően gondol reá...

Vajjon sok baja lesz-e Ethelnek a podgyászával? Hátha a nője elebe jön Farnham Junctionig, hogy vele találkozzék? Hátha valaki elloppja az erszényét? Hátha későn talál jönni! Az esztés két órára van kitűzve! Hátha egyáltalán nem jön! Miután három egymásután következő vonatnál hiába várakozott, bizonytalan félelmét mélységesen nyomott hangulat váltotta fel...

Végül Ethel mégis megérkezett, huszonhárom perczcel két óra előtt. Podgyását Lewisham rohonyá levitte a lépcsőn, elhelyezte a magáé mellett és a következő pillanatban egy hansomot felfogadva — első eset volt életükben, hogy ezt a közlekedési alkalmazottságot használták, — útban voltak az anyakönyvi hivatal felé. Lewishamnak

FEKŰ KAPTÁR KOMBINÁLT KERET-ELHELYEZÉSSEL (CSUKVA.)

FEKŰ KAPTÁR KOMBINÁLT KERET-ELHELYEZÉSSEL (NYITVA.)

egyestében adott utasításait kivéve, alig beszéltek egymáshoz, de szemük izgatottságot árult el és a kocsitakáró alatt egymás kezét szorongatták.

A kis öreg úr megint nagyon hivataloskodó volt, de barátságos. A fogadalmat előtte, egy kis, feketeszakállas hivatalnok és egy hölgy előtt tették le, a ki az épület alsó részében levette a kötevényét, hogy az esketésnél közreműködhessen. A kis öreg úr nem beszélt sokat.

— Önök még fiatalok, — mondta lassan — és az élet együtt nehéz... Viseltesenek szerezzetel egymás irányában.

Kissé bánatosan mosolygott és barátságosan nyújtotta a kezét.

Ethel szeme csillogott s úgy érezte, hogy szólni nem tud.

XXI.

Otthon!

Következt sebtében a tanuk kifizetése s Lewisham ismét Ethel mellett volt. Az arca ragyogott. A félünnep délutánján hazafelé tartó munkások özöne töltötte meg az utcát. A lépcsőkön néhány rizsszem hevert, mely valamelyik nyilvánosabb jellegű esküvőről maradt ott.

Egy kritikus tekintetű kis leány kíváncsian mérte végig az új párt és valami megjegyztést tett csibészkepi barátjának.

— Nem lehet, — mondta a csibészkepi. — Ezek csak kérdezősködni voltak odafönt.

A csibészkepi, úgy látszik, nem nagyon tudott félni az arczokból.

Lewisham és Ethel a nyugzó utcákön visszamentek Vauxhall állomásra. Közben csak keveset beszéltek. Az állomáson Lewisham, olyan közönyös modorban, a minőre

csak képes volt, két külön jegy bemutatása mellett kiváltotta holmijukat a ruhatárból és egy bérkocsira helyezte. Az ő podgyásza a bakra került, de az Ethel holmiját tartalmazó kis barna táská elé kicsiny volt ahhoz, hogy velük szemben elférjen. Meltőztassanak elképzelni a meglehetősen rozoga négykerékű alkotmányt, a sárgára festett ládával és a viharvert táskával, Lewisham úrral és minden vagyonával, a kétségbeesésben baktató lóval, a *sofvo* káromkodó és ostorával dolgozó, ócska, fejjvédős köpenybe öltözött, tisztelretelően kopott kocsi-ssal. Mikor a regény két fiatal hőse ismét helyet foglalt a kocsi-ssal, modoruknak bizonyos merevsége ismét felengedett és kezük szorongatása újból erősebben megkezdődött. „Lewisham Ethel”, — ismételte Lewisham többször egymásután, a mit Ethel „kis uram”-mal és „uracskám”-mal viszonzott s keztyűjét lehúzza, tüntetőleg szemléte a gyűrűjét. Azután a gyűrűt meg is csókolta.

Megállapodtak, hogy nem fogják elárulni, hogy egészen új házasok s megfelelő körül-ményességgel úgy határoztak, hogy Lewisham felünnepi közönyösséggel fogja kezelni Ethelt, ha megérkeznek lakásukba. A német házasszony barátságos mosolylyal az előszobában fogadta őket, érdeklődött, hogy kellemes napjuk volt-e s bőbeszédűen a legnagyobb kényelmet ígerte nekik. Lewisham segítette a piszkos minden leánynak felhozni a podgyászatokat, nagy elhatározással harmadfél shillinget fizetett a kocsi-ssal és követte a hölgyeket a fogadószobába.

Ethel csodálatraméltó öntudattal felegetett Gadowné kérdéseire, követte őt a közönsé ajtón a másik szobába és élénk érdeklődést mutatott egy új rúgós matrác iránt.

Közben az ajtó bezárult. Lewisham az első szobában járt fel-alá, bajuszát ránczigálta és úgy tett, mintha az olajnyomatokat nézegetné. Remegéssel kapta rajta magát...

A piszkos minden leány újból megjelent a sült hússal és konzervlazacczal, melynek elkészítésére Lewisham Gadownét megkérte. Az ablakhoz ment, kibámult rajta, hallotta az ajtót becsukódni a leány mögött s a zajra fordult meg, mikor Ethel megjelent az ajtóban.

Ethel rögtön otthonosan érezte magát. Mindeztideig Lewisham kabát és kalap nélkül csak egy izben látta őt, egy bizonytalan, drámai jelenet alkalmával. Ezúttal puha, sötétvörös anyagból készült kis blúz viselt, karján és szép nyaka körül fehér fodrokkal. Hajának fürtjei és selymes szálai a csodák új országa volt Lewisham számára. Milyen finom és édes volt a tekintete, mikor habozva megállt! Bájos pillanatai az életnek! Lewisham két lépést tett feléje és kitérte a karját. Ethel a bezárt ajtóra pillantott és tétovázva közelített feléje...

XXII.

Epithalamium.

Három feledhetetlen napon át Lewishamnak egész lényét gyengéd érzések töltötték el s az élet sokkal csodásabb és szebb volt, semhogy helye lett volna bármilyen kételkedésnek vagy aggodalomnak. Az Ethelrel való együttléte végnélküli gyönyörűség volt számára; a nővértelen fiatalembert Ethel ezer női kedveskedéssel és finomsággal ejtette bámolatba. Mellette valóságilag szegyezte az erejét és esztelenségét. És hogy ragyogott az asszony-nak a szeme és milyen meleg volt a szíve, mely a szemet megragogyogtatta!

A BALATONPARTI SÉTÁNY DÉLLEN.

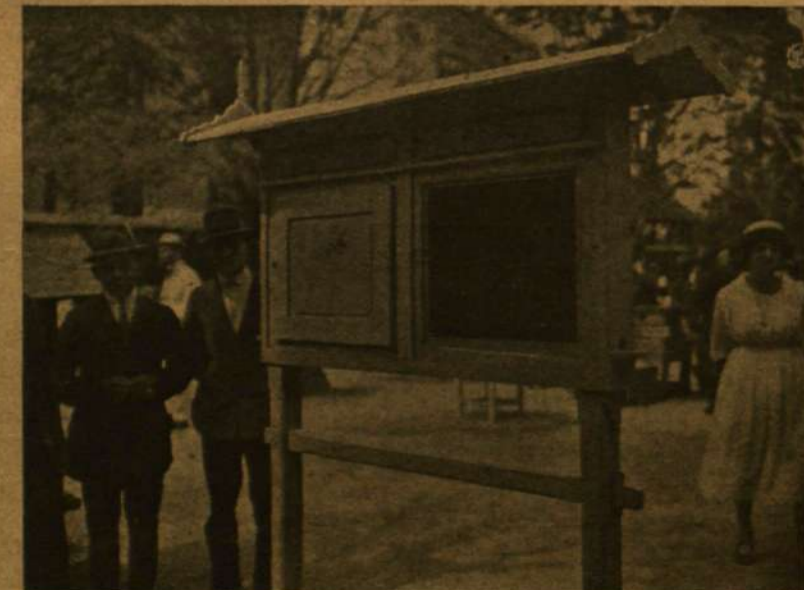

ÉLET A STRANDFÜRDŐN A DÉLI ÓRÁKBAN.

SÍÓFOKI KÉPEK.

ŐSI KAS.

FIGYELŐ KAPTÁR.

A GYÓRI MÉHÉSZETI KIÁLLÍTÁSÓRÓL.

Még a tőle való távollét is csodás volt és megvolt a külön gyönyörűsége. Már nem volt közönséges diák, hanem férfi, a kinek van titkos élete. Mikor hétfőn reggel elvált tőle a South Kensington állomás közelében és felfelé ment az Exhibition Roadon társai között, a kik szennyes, távoli szobákban laknak, egy napos leltapasztalata után közönséges gyerekeknek nézte őket! Azután megfedkezett a munkájáról, hanyattdől székében és álmódott a viszontlátásról! Majd, mikor a déli csemeték életre varázsolta a tágas fölépcsőt, vagy már kissé előbb is, kisurrant az oratorium mögötti árnyas kis kertbe, hogy egy ragyogó arccsal találkozzék és egy lány hangnak ezér édes kis semmiségét hallgassa! De után négy órákor újabb találkozás és hazatérés — a saját otthonukba.

Nem kellett már félni tőle, hogy az édes alak elválik tőle és a gázlámpán túl belebent a ködös szűrkeségbe s magával viszi az ő vágyait. Ez már mindörökké megszűnt. A laboratóriumi hosszú órákat Lewisham nagyobbára álmódzó elmélázással töltötte, hogy — az igazat megvallva — bolondos új becéző neveket találjon ki: „drága asszonykám... drága kicsi jószágom... édes kicsi asszonykám... mindenségem.” A legszebb foglalkozás! Pedig ez csak kis példa Lewishamnak e csodás napok alatt tanúsított különös viselkedésére. Alapjában véve nagyon bolondos idő is volt az.

Az a metszet, a melyet házaseletének harmadik napján produkált, — megjegyzendő, hogy e napokban nagyon keveset produkált, — valóságos csodaszámába mehetett. Bindon, a növénytan tanára, a bemutatás friss borzalmának hatása alatt, kijelentette egyik kollegájának, hogy sohasem volt még tanítványa, a kit ily neveléséges módon túlbecsültek volna.

(Folytatása következik.)

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában.
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Őszi ugaron. *Gegus* Dániel, a ki a magyar rendőrség körében tölt be előkelő állást, mint most kiderül, a műzákkal is szívesen és nem eredménytelenül barátkozik alkalomlag. Verseit ki is adta egy tetszetős kötetben: kedves, szelíd versek, szerelemről, családi életéről, hazáról, az élet-szomorúságáról, — egy derék munkában folyó élet hangulatos, színes mellékhatásai, melyek szimpátiát keltenek szerzőjük iránt.

Idégen költők. *Bacher-Bodrogh* Pál új bővített kiadásban adta ki műfordításait. Legjobbban Heine fordításával szeret foglalkozni s ezek a fordítások sikerülnek neki legjobban. *Béranger*, *Byron*, *Goethe*, *Schiller*, *Lenau*, *Hugo*, *Moore* és *Morris Rosenfeld* szerepelnek még a műfordítások között, — szóval a fordító elég sokfelől kereste össze azokat a virágokat, a melyeket a magyar talajba átültet. Fordításai jóra való munkák, szeretettel és áhitattal vannak csinálva, megállanak a mai magyar műfordítás színvonalán, ha nem is jelentik annak legmagasabb pontjait. A könyv igen szép kiállításban jelent meg *Jaschik* Almos több finom rajzával illusztrálva.

HALÁLOZÁSOK.

Riedl Frigyes, a budapesti egyetemen a magyar irodalomtörténet tanára, legkiválóbb irodalomtörténeti és kritikai íróink egyike, hosszas betegség után meghalt Budapesten, 65 éves korában. Gyulai Pál és Greguss Ágost tanítványa volt. Párisban *Taine*, *Repan* és más francia írók hatását vette magába, de erős egyénisége eredeti módon olvasztotta magába minde hatásokat. Arany Jánosról szóló könyve, kisebb tanulmányai a finom elemzés és elegáns előadás mesterművei, a kurucz-kor költészetére vonatkozó kutatásai egész új világlátást vetettek irodalmunk e nevezetes korára. A legjobb tanárok egyike volt, személyesen is nagy hatással volt tanítványaira. Budapesten a Kerepesi-úti temetőben temették el nagy részvét közben.

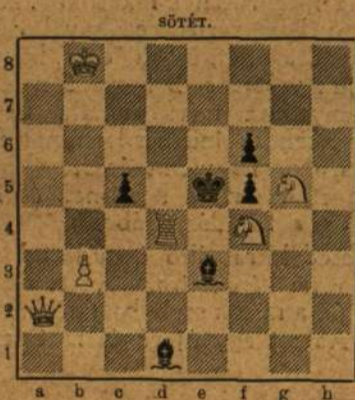
Rau Gottlob udvari tanácsos, a szénelosztás kormánybiztos, hatvan éves korában, Velenczében, utazás közben hirtelen meghalt. Előbb az Északmagyarországi Kőszénbányák igazgatója volt. 1917-ben került az ország szénellátásának élére. Nehéz tisztelet példás szakértelemmel és lelkiismeretességgel végezte, elsősorban neki köszönhető, hogy a háború alatt a szénállásban nem volt fennakadás és a háború utáni bajok nem lettek még nagyobbak. Nemesac kitiűné szakember volt, hanem példás becsületességű és jószívű ember, a hol ismerték, rendkívül szerették és tisztelték. Halála alkalmából *Horthy Miklós* kormányzó is részvétét nyilvánította. Holtestét hazahozták és nagy részvét közben temették el Budapesten.

Elhunytak még a közelebbi napokban: *Balatonalmádi Romy Béla* dr., nyug. m. kir. miniszter-elnökségi államtitkár, a Lipót-rend lovagkeresztese, a III. osztályú vaskoronarend lovagja, a hadi-érem és több külföldi kitüntetés tulajdonosa, a gyógyíthatatlan betegek Irgalom-Háza elnöke, 69 éves korában Budapesten. — *Steicz György* dr. kalocsai kanonok 68 éves korában. — *Lakatos Lajos*, a «Vállalkozók Lapja» főszerkesztője és társtulajdonosa 69 éves korában. — *Faihi Mátyás* körmöcbányai főrealiskolai ny. igazgató 64 éves korában Budapesten. — *Medveczi* és *kisbicszercei Medveczky István* gyógyszerész 70 éves korában Ábrándon. — *Deszkássy Lajos* dr. soproni kir. ügyész 42 éves korában Sopronban. — *Módsi Bende Gyula* föld-birtokos, Nógrád vármegye törvényhatósági bizottságának tagja, a dunáninneni ágostai evangélikus egyházkerület ügyésze, több evangélikus egyház gondnoka Balassagyarmaton. — *Hajnácskői* és *hernádvecsei Vécsey Alfonz* báró Budapesten. — *Schopf Kálmán*, *Krassó-Szörény* vármegye menekült orvoséke elnöke Budapesten 47 éves korában. — *Porzolt Sándor*, a *Thék* *Endre-gyár* részvénytársaság vezérigazgatója, *Karlsbadban*. — *Zeller Mihály* festőművész 62 éves korában Rákossigeten. — *Hajasy Károly* okl. mérnök, tart. főhadnagy Budapesten. — *Für Béla* nyug. máv. főfelügyelő Abádszalókon 80 éves korában. — *Leitner Adolf* dr., volt országgyűlési képviselő 61 éves korában Balatonszárzson. — *Bárciházi Bárczy* *Benedek*, Zemplén vármegye nyug. főszolgabírója Sátoraljaújhelyen. — *Bajcsy István* 18 éves korában Gödöllőn.

Ghyci, assakürthi és ablancürthi *Ghyczy* *Ida* 79 éves korában Budapesten. — *Özv. Bittó* *Istvánné*, szül. *Bittó* *Irma* Budapesten. — *Obinger Józsefné*, szül. *Zelliger* *Irma* Budapesten. — *Ószi Kornélné*, szül. *Szöke* *Jolán* 43 éves korában Budapesten.

SAKKJÁTÉK.

3183. számú feladvány K. Fritsch-től, Bécs.

Világos indúl és a második lépésre mattot ad.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 1921. évi 13-dik számában megjelent képtalány megfejtése: A szabadság hiánya gátolja a fejlődést, a művelődést.

Felélő szerkesztő: HOITSY PÁL.
Szerkesztőségi iroda: IV., Vármege-utca 11.
Lapkiadó tulajdonos: Franklin-Társulat IV., Egyetem-u. 4.

Franklin-Társulat nyomdája. (Budapest, Egyetem-utca 4.)

FÖLDES-féle
MARGIT-CRÉME
puder, szappan, szájvíz, arcvíz,
elismert legjobb készítmények, békemínőségben
mindenütt „HELACIT” arczsirosság ellen.

Bélyeggyűjtőkkel
cserélek, adok debreceni Zóna I. és
II. kibocsajtást, különlegességeket is.
SPRINGER J., Debrecen, Fő-u. 38. sz.

PÁLINKAFŐZŐÜSTÖK
zsirolvasztó- és mosóüstök vörösrézből.
Vermorel-rendszertől szőlő-
permetező, szénkéneszűrők,
Fermóeső alkatrészek,
gumitöltő és ártárazók,
Szállító- és prészek, Ku-
koricaamorzsolók és daráló,
Répavágók és szecskavágók.
SZONTÁGH PÁL
rés- és szerzsámgyár
Budapest, IX., Üllői-út 19. sz.

KELETI J. BUDAPEST, IV. kerület,
Koronaherczeg-utca 17.
Gyárt legkülönbözőbb kivitelben: műlámpák, mű-
kézeket, sérékítőket, háskötőket, gumigörög-
hártyákat stb. Dns választék az összes beteg-
ápolási gummiarokban és műszerekben.

Hirdessen
lapunkban
és tőkėje gyarapszik!

JÓ PAJTÁS
BENEDEK ELEK
GYERMEKUJSÁGA
a szívét-jelket nemesítő törté-
netek, mesék, versek, ismeret-
gazdagító olvasmányok való-
ságos kincsesháza.
Rendes munkatársai: *Várdi*
Antal, *Vargha* *Gyula*, *Lampérth*
Géza, *Avar* *Gyula*, *Feleki* *Sándor*,
Mihalysygné *Fál* *Lenke*, *Berényi*
Lászlóné, *Tábori* *Kornél*, *Kozma* *Imre*, *Csa-*
nády *Sándor*, *Szekely* *Nándor*, *Jókaj* *Lajos* stb.
Állandóan közöl a régi nagy magyar és ide-
gen költőktől a gyermekifűságnak való költe-
ményeket.
A JÓ PAJTÁS-t a Franklin-Társulat (Budapest,
IV., Egyetem-utca 4.) adja ki.
Előfizetési ára negyedévre 25 korona.
Egyes szám ára öt korona. Mutatványszámot
kivánatra ingyen küld a kiadóhivatal.

Hirdetések felvételnek
BLOCKNER I.
hirdető-irodájában,
Budapest, IV., Semmelweis-u. 4.

VASÁRNAPI UJSÁG

17. SZÁM. 1921. (68. ÉVFOLYAM.)
SZERKESZTŐ: HOITSY PÁL.
BUDAPEST, SEPTEMBER 11.
Szerkesztőségi iroda: IV. Vármege-utca 11. Előfizetési ára: a július-szeptemberi évfolyamra 60 korona.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4. Megjelenik havonta kétszer. — Egyes szám ára 12 korona.
Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-állapított viteldij is csatolandó.

SOÓS KÁROLY ALTÁBORNAGY CSAPATAI ELÉN ÁTLÉPI PÉCS VÁROS HATÁRÁT A DIADALKAFU ALATT.

A NEMZETI HADSEREG BEVONULÁSA BARANYÁBA.